

راهنمای

# تجزیه و ترکیب عربی

«جلد دوم»

مؤلفان:

زینب السادات شاه صاحبی  
کارشناس ارشد ادبیات عرب

عفت نجارنوبری

هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران - جنوب

قابل استفاده دانشجویان، دانش آموزان و

داوطلبان کنکور

انتشارات طراوت

تهران - ۱۳۸۴

شاه‌صاحبی، زینب‌السادات، ۱۳۵۲ -

راهنمای تجزیه و ترکیب عربی / مؤلفان زینب‌السادات شاه‌صاحبی، عفت نجار نوبری. - تهران: طراوت، ۱۳۸۴.  
ج ۲

ISBN(۲.ج) 964-96502-2-x(۱.ج) 964-96502-2-x

964-96502-1-0

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیفا.

چاپ قبلی: کارین، ۱۳۸۳.

۱. زبان عربی - صرف و نحو - راهنمای آموزشی. ۲. زبان عربی - صرف و نحو - آزمون‌ها و تمرین‌ها.

۳. دانشگاه‌ها و مدارس عالی - ایران - آزمون‌ها.

الف. نوبری، عفت، ۱۳۴۸ - ب. عنوان.

۲ ر ۲۴۴ ش / ۲۲۶۲۰۳ PJ ۴۹۲/۷۵۰۷

۱۳۸۴

۸۳-۲۴۵۶۹م

کتابخانه ملی ایران

## راهنمای تجزیه و ترکیب عربی (۲)

«جلد دوم»

مؤلفان:

زینب‌السادات شاه‌صاحبی

«کارشناس ارشد ادبیات عرب»

عفت نجار نوبری

«عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران - جنوب»

نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۴ - شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه

صفحه‌آرایی: فرزانه سرمدی - لیتوگرافی: عروج

چاپ و صحافی: عروج

ناشر: نشر طراوت

حق چاپ برای مؤلفان محفوظ است

تهران: میدان بهارستان، خ مجاهدین اسلام، کوچه کربلا، شماره ۲۸ کد پستی: ۱۱۵۴۹

تلفن: ۷۷۶۵۱۴۱۲ - ۷۷۶۳۶۰۶۹ - ۷۷۶۱۱۳۴۴ - ۰۹۱۲-۲۱۱۱۳۴۴

تلفن‌های مراکز پخش: ۷۷۶۵۱۴۱۲ - ۳۳۱۳۵۸۲۹ - ۵۱۶۵۶۵۸ - ۰۹۱۲

|       |                                   |
|-------|-----------------------------------|
| ۹     | مقدمه                             |
| ۱۱-۱۴ | کلیاتی درباره انواع و اقسام اعراب |
| ۱۵-۱۶ | تست های مبحث اعراب فرعی           |
| ۱۷-۱۹ | پاسخنامه تشریحی                   |
| ۲۰-۲۲ | کلیاتی درباره نواسخ               |
| ۲۳    | ضمایر                             |
| ۲۴    | تست ضمایر                         |
| ۲۵    | پاسخنامه تشریحی                   |
| ۲۶-۳۰ | مرفوعات - فاعل                    |
| ۳۱    | تمرین                             |
| ۳۲-۳۴ | نائب فاعل                         |
| ۳۵    | تمرین                             |
| ۳۶-۳۸ | مبتدا و خبر                       |
| ۳۹    | تمرین                             |
| ۴۰-۴۱ | افعال ناقصه                       |
| ۴۲    | تمرین                             |
| ۴۳-۴۴ | افعال مقاربه                      |
| ۴۵    | تمرین                             |
| ۴۶-۴۷ | حروف شبیه به "لیس"                |
| ۴۸    | تمرین                             |
| ۴۹-۵۰ | حروف مشبهه بالفعل                 |
| ۵۱    | تمرین                             |
| ۵۲-۵۳ | لای نفی جنس                       |
| ۵۴    | تمرین                             |
| ۵۵-۵۹ | تست های مبحث مرفوعات              |
| ۶۰-۶۵ | پاسخنامه تشریحی                   |
| ۶۶-۶۹ | منصوبات - مفعول به                |
| ۷۰    | تمرین                             |
| ۷۱-۷۲ | فعل تعجب                          |
| ۷۳    | تحذیر                             |
| ۷۴    | اغراء                             |

|         |                           |
|---------|---------------------------|
| ۷۵-۷۶   | تمرین                     |
| ۷۷-۷۸   | مفعول مطلق                |
| ۷۹-۸۰   | تمرین                     |
| ۸۱-۸۲   | مفعول فيه                 |
| ۸۳      | تمرین                     |
| ۸۴-۸۵   | مفعول له                  |
| ۸۶      | تمرین                     |
| ۸۷      | مفعول معه                 |
| ۸۸      | تمرین                     |
| ۸۹-۹۲   | حال                       |
| ۹۳      | تمرین                     |
| ۹۴-۹۶   | تمییز                     |
| ۹۷-۹۸   | تمرین                     |
| ۹۹-۱۰۱  | استثناء                   |
| ۱۰۲-۱۰۳ | تمرین                     |
| ۱۰۴-۱۰۶ | منادی                     |
| ۱۰۷     | استغاثه و ندبه            |
| ۱۰۸-۱۰۹ | تمرین                     |
| ۱۱۰-۱۲۱ | تست های مبحث منصوبات      |
| ۱۲۲-۱۳۶ | پاسخنامه تشریحی           |
| ۱۳۷-۱۳۸ | مجرورات - مجرور به حرف جر |
| ۱۳۹     | اضافه (مضاف الیه)         |
| ۱۴۰     | مضاف به "یا" متکلم        |
| ۱۴۱     | تمرین                     |
| ۱۴۲     | تست های مبحث مجرورات      |
| ۱۴۳-۱۴۴ | پاسخنامه تشریحی           |
| ۱۴۵-۱۴۷ | توابع - صفت               |
| ۱۴۸     | تأکید                     |
| ۱۴۹-۱۵۰ | بدل                       |
| ۱۵۱     | عطف بیان                  |
| ۱۵۲     | عطف به حروف               |
| ۱۵۳-۱۵۴ | تمرین                     |
| ۱۵۵-۱۵۷ | تست های مبحث توابع        |
| ۱۵۸-۱۶۰ | پاسخنامه تشریحی           |

|                                                |         |
|------------------------------------------------|---------|
| تست‌های مبحث توابع                             | ۱۵۵-۱۵۷ |
| پاسخنامه تشریحی                                | ۱۵۸-۱۶۰ |
| جمع‌های مکسر عربی ۲ کلیه رشته‌ها به جز انسانی  | ۱۶۱-۱۶۳ |
| جمع‌های مکسر عربی ۳ کلیه رشته‌ها به جز انسانی  | ۱۶۴-۱۶۵ |
| جمع‌های مکسر عربی ۲ رشته انسانی                | ۱۶۶-۱۶۸ |
| جمع‌های مکسر عربی ۳ رشته انسانی                | ۱۶۹-۱۷۱ |
| جمع‌های مکسر عربی پیش‌دانشگاهی                 | ۱۷۲-۱۷۳ |
| نمونه‌های تجزیه و ترکیب                        | ۱۷۴-۱۸۹ |
| نکات کلیدی در ترجمه                            | ۱۹۰     |
| صفت                                            | ۱۹۱     |
| صفت، موصوف و مضاف‌الیه                         | ۱۹۲     |
| افعال تفضیل و صفت تفضیلی - عالی                | ۱۹۳     |
| ضمیر فصل (عماد)                                | ۱۹۴     |
| اسم‌های مشتق (اسم فاعل، اسم مفعول، اسم مبالغه) | ۱۹۵     |
| اسم اشاره                                      | ۱۹۶     |
| اسم معرفه و نکره                               | ۱۹۷     |
| منادا                                          | ۱۹۸     |
| منادای مندوب - استغاثه                         | ۱۹۹     |
| تمیز                                           | ۲۰۰     |
| حال                                            | ۲۰۱-۲۰۲ |
| استثناء                                        | ۲۰۳     |
| مفعول مطلق                                     | ۲۰۴     |
| مفعول له                                       | ۲۰۵     |
| افعال (انواع ماضی - انواع مضارع - مستقبل)      | ۲۰۶-۲۱۴ |
| افعال دو مفعولی                                | ۲۱۵     |
| افعال ناقصه                                    | ۲۱۶-۲۱۷ |
| باب‌های ثلاثی مزید                             | ۲۱۸     |
| حروف مشبیه - لای نفس جنس                       | ۲۱۹     |
| إنما                                           | ۲۲۰     |
| نکاتی درباره برخی کلمات                        | ۲۲۱     |
| تست‌های ترجمه                                  | ۲۲۲-۲۲۶ |
| پاسخنامه تشریحی                                | ۲۲۷-۲۳۲ |

## به نام خدای قلم

مقدمه

پروردگار را سپاس که منت‌دار لطف بی‌پایان اوئیم.

تدریس اصول و قواعد تجزیه و ترکیب عربی، به زبانی ساده و روشی طبقه‌بندی شده و منسجم، به یقین خوانندگان عزیز را در یادگیری آسان و سریع مطالب، یاری می‌کند. آری آنچه ضروری است، یادگیری به شیوه‌ای دقیق و اصولی است تا هنگام نیاز، به کار آید.

در جلد دوم این کتاب که پیش روی شماست، برآن شدیم تا در ادامه مباحث مجلد اول — که مورد استقبال و تشویق بسیاری از دانشجویان و دانش‌آموزان عزیز قرار گرفت — به طرح نکاتی دقیق و ضروری‌تر بپردازیم. لازم به ذکر است که گنجاندن تمرین‌هایی مرتبط با مطالب ارائه شده در انتهای هر بحث، همراه با تست‌ها و پاسخنامه تشریحی آنها به مهارت‌های شما عزیزان خواننده، خواهد افزود.

امید است توانسته باشیم گامی سازنده در ارائه کلیات صرف و نحو عربی برداریم.

تابستان ۸۴ — مؤلفان